

Mitä muutoksia päästökauppa- kausi 2013-2020 tuo?

Ilmansuojelupäivät 24.8.2011

Päivi Janka
Hallitusneuvos
Työ- ja elinkeinoministeriö, Energiaosasto

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästökauppajärjestelmä v. 2013 alusta lukien

EU:ssa siirrytään **keskitettyyn** ja **harmonisoituun** järjestelmään:

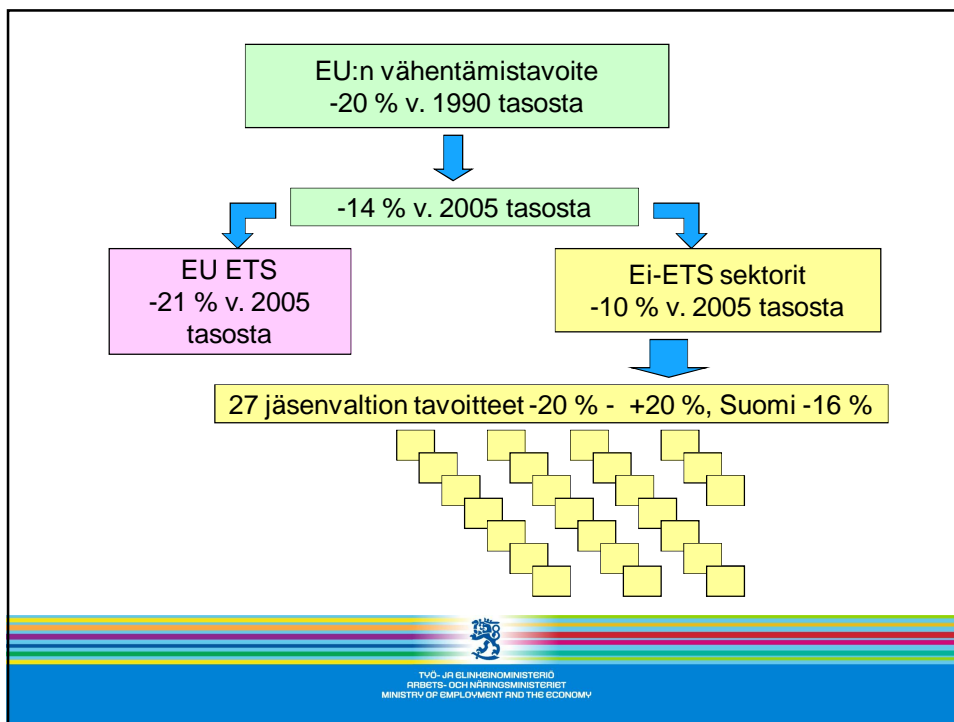
- EU:n päästökauppasektorin **päästökatto** asetetaan direktiivissä
- Päästöoikeuksien **ilmaisjaon säännöt** harmonisoitu
- **Huutokauppaosuudet ja -säännöt** harmonisoitu
- Useimmat jäsenvaltiot ml. Suomi huutokauppaavat päästöoikeudet yhteisellä huutokaupapaikalla, tulot jäsenvaltioille
- **Mekanismien käyttöä, päästöjen tarkkailua ja todentamista** ym. harmonisoidaan nykyisestä, EU-tason sääntöjä 2011 ja 2012

Kansallinen lainsäädäntö ja päätökset **EU-säädösten toimeenpanoa**

- Päästökauppalain kokonaisuudistus (311/2011) koskee päästökauppajärjestelmää v. 2013 alusta ja sen valmistelua

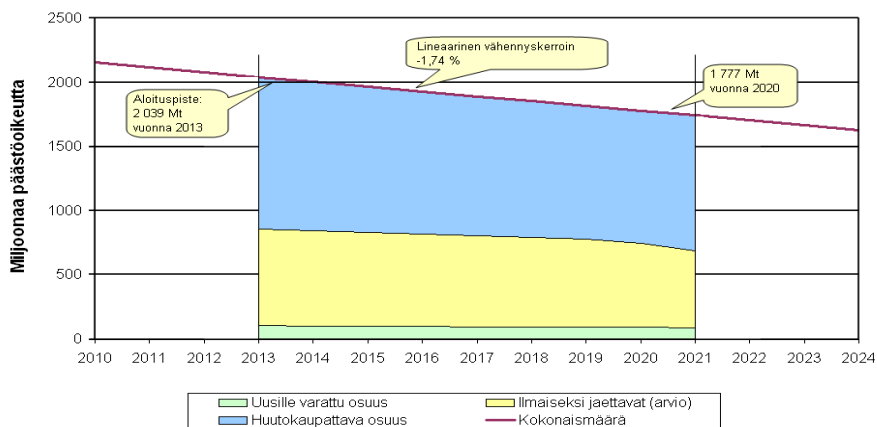
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästökaupparektorin päästökatto

- EU:n päästökaupparektorin **päästökatto alenee lineaarisesti vuosittain** 1,74 % komission hyväksymistä NAP2:ien yhteenlasketusta vuosittaisesta kokonaismäärästä + soveltamisalan laajenuksesta
- päästökaupparektorilla **ei ole kansallista päästökattoa/tavoitetta**
- päästökatto alenee myös vuoden 2020 jälkeen
- **perustuu 20 %:n tavoitteeseen**, yhteispäätösmenettely siirtymisestä 30 %:iin
- Päästökaupparektorin päästökatto
v. 2013 2.039 Mt CO₂
v. 2020 1.777 Mt CO₂
- **päästökaupparekausi 8 vuotta (2013–2020)**

EU-päästökauppasektorin päästökatto (-20 %)

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästökauppalaki (311/2011)

- Päästökauppalain **kokonaisuudistus**, voimaan 1.5.2011
- **Voimaan kokonaisuudessaan vuoden 2013 alusta**, sovelletaan lisäksi **kauden 2013-2020** päästöoikeuksien jaon ja kasvihuonekaasujen päästölupien **valmisteluun**
- Voimassaoleva päästökauppalaki (683/2004) kumotaan
- ”vanhaa” lakia (683/2004) **sovelletaan** edelleen **kausia 2005-2007 ja 2008-2012 koskeviin** laitosten toiminnanharjoittajien, todentajien ja viranomaisten **oikeuksiin ja velvollisuuksiin**
- Rekisteriä koskeva 8 luku voimaan vuoden 2012 alusta, koska päästöoikeudet kirjataan 1.1.2012 alkaen EU:n rekisteriin. Suomessa päästöoikeuksien kirjaamisen hoitaa edelleen Energiamarkkinavirasto

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästökauppalaki (311/2011) (1)

- Koskee EU:n päästökaupan täytäntöönpanoa **vuoden 2013 alusta**
- Keskeisimmät **muutokset** nykyiseen lakiin:
Koko EU:n päästöoikeuksien kokonaismäärä:
komissio laskee direktiivin säännösten mukaisesti (3 luku, 18 §)

Päästöoikeuksien **ilmaisjako** kaudella 2013-2020:
 laissa **ilmaisjaon periaatteet** ja viittaus komission
 ilmaisjakosäädökseen (3-5 luku)

TEM laskee laitospohjaisen ilmaisjaon, komissio tarkistaa

Päästöoikeuksien **huutokauppa** kaudella 2013-2020:
 Huutokauppaosuudet direktiivin mukaan, **Suomen osuus myydään**
EU:n yhteisellä huutokaupapaikalla (6 luku)

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
 ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
 MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästökauppalaki (311/2011) (2)

- **soveltamisala laajenee** joihinkin teollisuuden päästöihin nykyistä laajemmin metallien valmistus ja kemianteollisuus, typpihapon (myös N₂O), kipsilevyjen valmistus ym., lisäksi **tarkistuksia** (1 luku)
- **lentoliikenteen** päästökaupasta Suomessa **erillinen laki** (34/2010)
- Kasvihuonekaasujen päästölupaan, päästöjen seurantaan ja todentamiseen, rekisterijärjestelmään ja muuhun **Energiamarkkinaviraston vastuulla olevaan valvontajärjestelmään tarkistuksia** (2 ja 8 - 11 luku)
- Toiminnanharjoittajien **oikeutta käyttää Kioton mekanismeja** (CDM ja JI) päästökaupassa **täydennetään myöhemmin** (7 luku)

Syy: Kansainväliset ja EU-tason säännöt edelleen auki

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
 ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
 MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästöoikeuksien jakoperiaatteet

- harmonisoitu:
  - 1) Kaikki **sähkön tuotanto huutokauppaan** (poikkeus teollisuuden jätekaasuista tuotettu sähkö, uudet jäsenmaat omasta huutokauppaosuudestaan)
  - 2) **Muille sektoreille ilmaisjaon osuus v. 2013 80 % harmonisoidusta ilmaisjaosta**, alenee vuosittain ollen **v. 2020 30 %**
  - 3) Kv. kilpailussa olevalle teollisuudelle **ilmaisjaon osuus 100 % harmonisoidusta ilmaisjaosta**, jos **hiilivuodon riski merkittävä**. Komission päätös (2010/2/EU) ko. sektoreista vuosille 2013-2014, "listaa" voidaan tarkistaa myöhemmin
- Lähtökohtana harmonisoidut **EU-tason benchmarkit** eri sektoreille. Komission päätös 27.4.2011 (2011/278/EU)

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Ilmaisjaon säännöt; komission ilmaisjakopäätös

- **Benchmarkit 52 tuotteelle sekä oma menetelmä öljynjalostukselle**
- Jos tuotteelle ei ole benchmarkia, sovelletaan (fall back-menetelmät):
  - **Lämmön benchmark**
  - **Polttoaine-benchmark**, jos lämpöä ei voida mitata
  - Prosessipäästöille **historiamenetelmä ja tehostamiskerroin 0.97**
- Käytetystä **polttoaineesta riippumattomat benchmark-arvot** lämmön tuotannolle ja polttoaineen käytölle
- komissio käyttää **maakaasuun** ja 90 %:n hyötysuhteeseen (lämmöntuotanto) perustuvia arvoja
- Laskennassa käytetään **vuosien 2005-2008** tai **2009-2010 tuotannon** (tai muiden toimintatietojen) mediaania

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Ilmaisjaon säännöt; sovellettavat kertoimet

- Laitoskohtaiseen vuosittaiseen ilmaisjakoon sovellettavat kertoimet "peruslaskennan lisäksi":
  1. Hiilivuotokerroin (100 %) / ei-hiilivuotosektorit (80-30 %)
    - ei-hiilivuotosektoreilla ilmaisjako alenee vuosittain
    - hiilivuotolistaa tarkistetaan v. 2015 eteenpäin
  2. Teollisuuden laitoksiin (+lämpökattilat) sovellettava korjauskerrointa
    - Sovelletaan, kun vuosittainen "ilmaisjakosektoreiden" päästöoikeuskatto ei riitä
    - Komissio laskee saatuaan laitoskohtaiset laskelmat jäsenvaltioilta
    - Määritetään joka vuodelle erikseen ilmaiseksi jaettavan päästöoikeuskaton alentuessa vuosittain
  3. Sähköntuottajin CHP-laitosten lämmön tuotannon ja uusien osallistujien ilmaisjakoon sovelletaan lineaarista vähennyskerrointa 1.74

TVÖ- OCH ERHJÄRNINGSMINISTERIET
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Ilmaisjaon päätöksentekoprosessi

- **Päätöksentekoprosessi päästökauppalaisissa (4 ja 5 luku)**
- Laitoskohtainen ilmaisjako lasketaan TEM:issä, hakemukset liitteineen toimitettava TEM:iin viimeistään 31.8.2011
- TEM toimittaa listan kaikista laitoksista sekä niiden ilmaisjakolaskelmista komissiolle syyskuun 2011 loppuun mennessä (viivästyy tästä)
- Komissiolla tarkastusoikeus laskelmiin. Komissio laskee vuosittaiset korjauskertoimet
- Lopullinen kansallinen päätös kunkin laitoksen ilmaisjaosta: TEM tekee koko kaudelle, voidaan alentaa kesken kauden laitoksen toiminnan vähentymisen tai EU-tason vähennystavoitteiden tai sääntöjen muuttuessa
- Muutoksenhaku nykyiseen tapaan KHO:een (12 luku)

TVÖ- OCH ERHJÄRNINGSMINISTERIET
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Uusien osallistujien reservi (NER)

- **5 %** päästökaupparektorin **päästöoikeusmäärästä** varataan ns. **uusille osallistujille** sekä **CCS- ja RES-demonstraatiohankkeiden rahoitukseen**
- **EU-tason reservi**, ilmaisjakoon sovelletaan harmonisoituja jakosääntöjä (komission ilmaisjakopäätös eli ilmaisjakosäädös)
- Uusia osallistujia:
  - Uudet laitokset ja laitosten merkittävät laajennukset
- **CCS- ja RES-demonstraatiohankkeiden rahoitukseen varataan 300 milj. päästöoikeutta** (n. 40 % reservistä). *(Erillinen menettely, ei säännöksiä päästökauppalaisissa)*

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Uudet osallistujat ja laitosten sulkemiset

Ilmaisjaon harmonisoidut säännöt (*komission ilmaisjakopäätös ja lain 5 luku*) sisältävät myös:

- Uusien osallistujien **määritelmät**
- Uusien osallistujien **ilmaisjaon säännöt**
- Laitosten kapasiteetin **vähentämisen ja osittaisen sulkemisen** määritelmät
- Kapasiteetin vähentäminen ja laitosten osittainen sulkeminen eli merkittävä tuotannon lasku **alentaa ilmaisjakoa**
- Suljettu laitos ei saa sulkemisen jälkeen ilmaisia päästöoikeuksia (*lain 17 §*)

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Huutokauppa

- huutokaupattavat **päästöoikeudet** (ja/tai niistä saatavat tulot) **jaetaan jäsenvaltiolle**
- **jaon perusteena** jäsenvaltion päästökauppasektorin **v. 2005 tai vuosien 2005-2007 keskimääräiset päästöt (88 %)** sekä BKT/hlö ja päästövähennykset vv.1990-2005 (10 + 2 %)
- komissio laskee huutokaupattavan määrän, alustava arvio viivästynyt
- arvio Suomen osuudesta 15-20 milj. päästöoikeutta/vuosi = 300 – 400 milj. €/vuosi, jos päästöoikeuden hinta 20 €
- komissio hyväksyi marraskuussa 2010 **asetuksen huutokauppojen järjestämisestä**

TVÖ- OCH NÄRINGSMINISTERIET
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Komission huutokauppa-asetus (1)

- Pääsääntö **keskitetty huutokauppamalli**, jossa kilpailutuksella (komissio ja jäsenvaltiot yhdessä) valitaan yhteinen huutokauppapaikka (*Suomi yhteiseen päästökauppapaikkaan*)
- Vuodesta 2013 alkaen **1 kauppapaikka**
- **Jäsenvaltioilla opt-out mahdollisuus** (Saksa, UK ja Puola)
- Suljettu, yhden kierroksen huutokauppa, jossa kaikki voittaneet tarjouksen maksavat **yhtenäisen hinnan**
- Huutokaupat järjestetään **vähintään viikoittain**, lentoliikenteen huutokaupat vähintään joka toinen
- Huutokauppakalenteri ja määrät julkistetaan edellisenä vuonna

TVÖ- OCH NÄRINGSMINISTERIET
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Komission huutokauppa-asetus (2)

- Huutokaupattava tuote (minimierä **500 kpl**)
  - **2-päivän spot tai 5-päivän futuuri**
- "aikaisissa huutokaupoissa" **2012** minimierä **1000 kpl**
- **Laaja osallistumisoikeus**, kun täyttää muutoin asetetut ehdot:
  - päästökaupan toiminnanharjoittajat
  - ilma-alusten käyttäjät
  - edellä mainittujen emo- ja tytäryhtiöt
  - sijoituspalveluyritykset
  - luottolaitokset
  - ostoyhteenliittymät

TVÖ- OCH NÄRINGSMINISTERIET
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Päästöoikeuksien jako

	2008-2012	2013-2020
Kokonaismäärä	Jäsenvaltio esittää, komission hyväksyy	EU
Huutokaupan osuus	Jäsenvaltio päättää enimmäismäärän rajoissa	EU
Ilmaisjaon säännöt	Jäsenvaltio päättää, komissio esittää muutokset	EU
Laitoskohtainen ilmaisjako ja huutokauppa	Jäsenvaltio	Jäsenvaltio , keskitetty huutokauppa

TVÖ- OCH NÄRINGSMINISTERIET
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY